

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami - informacja

Dostępność - podstawa prawna, słownik pojęć, minimalne wymagania

Podstawa prawna - Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), zwana dalej ustawą o dostępności.

Słownik pojęć

Dostępność - dostępność architektoniczna, cyfrowa oraz informacyjno-komunikacyjna, co najmniej w zakresie określonym przez minimalne wymagania, o których mowa w art. 6 ustawy o dostępności.

Bariera - przeszkoda lub ograniczenie architektoniczne, cyfrowe lub informacyjno-komunikacyjne, które uniemożliwia lub utrudnia osobom ze szczególnymi potrzebami udział w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Osoba ze szczególnymi potrzebami - osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Uniwersalne projektowanie - projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania, które nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.

Racjonalne usprawnienie - konieczne i odpowiednie zmiany i dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.

Minimalne wymagania, o których mowa w art. 6 ustawy o dostępności

Jakie są minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej?

Na minimalne wymagania składają się następujące warunki:

1. w przestrzeniach komunikacyjnych budynków nie może być barier poziomych i pionowych;
2. w budynku muszą być zainstalowane urządzenia lub zastosowane środki techniczne i rozwiązania architektoniczne, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń (oprócz pomieszczeń technicznych);
3. należy zapewnić informację (wizualną i dotykową lub głosową) na temat rozkładu pomieszczeń w budynku;
4. należy zapewnić wstęp do budynku osobie korzystającej z psa asystującego;
5. należy zapewnić osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

Minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności cyfrowej

1. Jakie przepisy prawa regulują wymagania w zakresie dostępności cyfrowej?

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

2. Czy przepisy o dostępności cyfrowej dotyczą wszystkich organizacji pozarządowych?

Nie, dotyczą one podmiotów o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzących działalność w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 1 pkt 6, 7 lub 10 tej ustawy:

- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,

posiadających strony internetowe lub aplikacje mobilne, lub zarządzających elementami stron internetowych, lub aplikacji mobilnych zamieszczonymi w środowisku umożliwiającym zapewnienie dostępności cyfrowej treści.

3. Czy ustawa zmusza do posiadania www i aplikacji mobilnych?

Nie, ustawa dotyczy tylko tych podmiotów, które strony www mają lub planują je stworzyć.

4. Jakie są minimalne wymagania dostępności cyfrowej?

Szczegółowe wymagania określają przepisy ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Trzeba w szczególności zadbać o:

- dane kontaktowe oraz link do Biuletynu Informacji Publicznej (o ile organizacja go prowadzi, a wynika to z innych przepisów),
- narzędzia kontaktowe (np. formularze, tłumacz migowy on-line),
- nawigację,
- deklarację dostępności,
- informację dotyczące sytuacji kryzysowej,
- dokumenty urzędowe oraz wzory umów lub wzory innych dokumentów przeznaczonych do zaciągania zobowiązań cywilnoprawnych np. zamieszczony na www regulamin, czy formularz zamówienia).

To jest minimum, z którego nie można zrezygnować. Dostępna jednak musi być cała strona.

5. Czy są wyjątki w stosowaniu ustawy?

Tak, w art. 3 można znaleźć wyłączenia stosowania ustawy. M.in. ustawy nie stosuje się do:

- materiałów archiwalnych – czyli publikowanych przed 23 września 2018 r.;
- transmisji on-line nadawanych na żywo,
- dokumentów, plików i innych treści, które nie są niezbędne do realizacji bieżących zadań,
- treści otrzymanych od innych podmiotów,
- niektóre mapy, dzieła sztuki i zabytki.

By poznać pełną listę włączeń należy zapoznać się z ustawą.

Dostępność informacyjno-komunikacyjna

Jakie są minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej?

1. Obsługa z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz.U. z 2017 r. poz. 1824), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje.
2. Instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia.
3. Zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.
4. Zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Czym jest dostęp alternatywny?

1. W indywidualnym przypadku, jeżeli ze względów technicznych lub prawnych, nie da się zapewnić dostępności osobie ze szczególnymi potrzebami w zakresie minimalnej dostępności architektonicznej, cyfrowej czy informacyjno-komunikacyjnej, należy zapewnić takiej osobie dostęp alternatywny.
2. Dostęp alternatywny, w zakresie dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej, polega w szczególności na:
  - zapewnieniu osobie ze szczególnymi potrzebami wsparcia innej osoby lub
  - zapewnieniu wsparcia technicznego osobie ze szczególnymi potrzebami, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, lub
  - wprowadzeniu takiej organizacji, która umożliwi realizację potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w niezbędnym zakresie dla tych osób.
3. W przypadku gdy nie jest możliwe zapewnienie dostępności cyfrowej elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej należy zapewnić dostęp alternatywny. Może to być np.:
  - kontakt telefoniczny lub mailowy;
  - dostęp z udziałem tłumacza języka migowego (osobiście lub online);
  - dostarczenie dokumentu w innym formacie (np. elektronicznym).